

مسیر طی شده، گام‌های پیش رو

سند چشم‌انداز ایران ۱۴۰۴، نقشه جامع علمی کشور، سند ملی تحول بنیادین آموزش و پرورش و برنامه درسی ملی از جمله اسنادی هستند که با بهره‌گیری از آموزه‌های دینی و فرهنگ و تجارب غنی ملی تنظیم شده‌اند. با استفاده از این اسناد می‌توان با اتکا به مبانی وحیانی و با تدبیر و امید، نظام فرهنگی نوین و کارآمدی را مستقر ساخت که منافع فرد و جمع را در بر داشته باشد و زندگی امروز و سعادت فردی انسان را تضمین کند. ما در پی اثبات این گزاره هستیم که با همکاری می‌توان از امکانات و فرصت‌های ذی‌قیمت بهتر استفاده کرد و کارهای بزرگی را به سامان رساند؛ چنان‌که فضای فرهنگی کشور و اوقات فرزندان عزیز دانش‌آموزان سرشار از آموزه‌های هدفمند و ثمربخش باشد.

وزارت آموزش و پرورش با توجه به نقش بی‌بدیل خود در شکل‌دهی به افکار نونهالان و دانش‌آموزان و ترسیم هویت فرهنگی جامعه، بی‌شک باید در عرصه نشر کتاب فعال‌تر و هماهنگ‌تر از آنچه هست گام بردارد؛ و اهداف رفیع‌تری را برای هم‌سویی ظرفیت‌های داخلی این دستگاه و بخش غیردولتی و ناشران و مؤلفان علاقه‌مند در نظر بگیرد؛ و برنامه‌های جامع‌تری را برای همراهی همه عوامل تدوین نماید تا در تحقق آرمان‌های سند تحول بنیادین و برنامه درسی ملی، برای تربیت دانش‌آموزان حقیقت‌جو، پرسش‌گر و خلاق، موفق‌تر عمل کند. برای نیل به این مهم و تحقق اهداف مصوب، همان‌طور که در ماده ۷ مصوبه ۸۲۸ آمده است، همکاری همه دستگاه‌ها و نهادهای فرهنگی کشور و حوزه‌های مختلف ستادی آموزش و پرورش ضرورت دارد. لذا انتظار می‌رود معاونت‌های آموزشی، پرورشی و فرهنگی با انسجام و یکپارچگی برای تحقق اهداف استانداردسازی منابع آموزشی و تربیتی، فرهنگ‌سازی در جهت بهره‌گیری از منابع مناسب و استاندارد، همراهی در اجرای آیین‌نامه سامان‌دهی منابع آموزشی و تربیتی، و با وحدت رویه در انتخاب منابع آموزشی و تربیتی، یاری‌رسان دفتر انتشارات و فناوری آموزشی باشند و بدیهی است در زمینه آگاهی‌بخشی و اطلاع‌رسانی به مخاطبان، نقش رسانه‌های دیداری و شنیداری، به‌ویژه صدا و سیما بی‌بدیل و بیش از سایر رسانه‌هاست. متأسفانه در این زمینه، همراهی لازم و کافی، چنان‌که شایسته است، وجود ندارد و ضروری است رسانه ملی در تبلیغ کالاهای فرهنگی، به‌ویژه کتاب و سایر منابع کمک‌آموزشی به شاخص‌ها و استانداردهای نظام آموزش و پرورش کشور توجه کند و اشتیاق مخاطبان خصوصاً خانواده‌ها و دانش‌آموزان را به‌سوی منابع استاندارد برانگیزد. به امید آن روز

هم‌اکنون در حالی بیست‌وششمین یادداشت سردبیر را در مطلع شصت‌وچهارمین شماره فصلنامه تخصصی جوانه تقدیم حضورتان می‌کنیم که با ارج نهادن به اندوخته‌های گران‌قدر و ارزشمند و بهره‌گیری از تجارب و دستاوردهای گذشته و با تلاش‌های همدلانه، با امید و نگاه به اهداف بلند آینده، گام‌های قابل توجهی برداشته شده‌است.

حرکت در این مسیر راه، با باور به بیان راهبردی بزرگ‌معمار انقلاب اسلامی ایران که «اصلاح فرهنگ مرهون تربیت و آموزش در سال‌های اولیه کودکی است»، شروع کردیم و با پذیرفتن نقش انکارناپذیر آموزش‌های غیررسمی در یاددهی و یادگیری و تربیت نسل آینده، همراه کردن آموزش و پرورش غیررسمی با نظام تعلیم و تربیت و آموزش و پرورش رسمی را هدف خود قرار دادیم.

برگزاری جلسات هم‌اندیشی، حضور فعال همکاران و کارشناسان دفتر انتشارات و فناوری آموزشی در نشست‌ها و گفت‌وگوهای با ناشران، برگزاری ده‌ها کارگاه آموزشی و تبیینی در موضوعات تخصصی، تبیین استانداردهای تولید کتاب و دیگر منابع آموزشی و تربیتی، تشریح رویکردها و محورهای برنامه درسی ملی برای پدیدآورندگان و برگزاری نشست‌های نقد و نظر به‌منظور ایجاد هم‌گرایی بیشتر در تولید و انتشار کتاب‌های آموزشی، قدم‌های مؤثری بود که در این راستا برداشته شد. با توکل به خداوند، ایمان به درستی مقصد و اعتماد به همراهان و ناشران ارجمند، موانع بسیاری را از مقابل برداشتیم و با پایمردی و کوشش مستمر، گردنه‌های پریچ و خم و صعب‌العبور بسیاری را پیمودیم و شاخص‌های سامان‌دهی چندین برابر افزایش یافته‌است. از جمله:

- رشد ۱۰ برابری ناشران دارای تعامل با حوزه سامان‌دهی (از حدود ۱۰۰ ناشر در سال ۱۳۷۹ به حدود ۱۱۰۰ ناشر)؛
- رشد ۱۰ برابری تعداد کتاب‌های دریافتی از حدود ۵۰۰ عنوان در سال ۱۳۷۹ به ۵۰۰۰ عنوان در سال‌های اخیر؛
- رشد ۴۲ درصدی کتاب‌های مناسب و استاندارد؛ به‌طوری‌که در سال ۱۳۷۹ فقط ۱۸ درصد کتاب‌های دریافتی به‌طور میانگین مناسب بودند و این رقم، اکنون به حدود ۶۰ درصد رسیده است؛
- رشد چند برابری تولید راهنماهای کتاب‌های آموزشی که در سال‌های اخیر به بیش از ۴۰ عنوان بالغ شده است. بنابراین امروز از نقطه آغازین خود فاصله بسیار داریم؛ نتایج ارزشمندی به‌دست آورده‌ایم؛ چشم‌اندازهای زیبایی را به نظاره نشسته‌ایم و اهداف و قله‌های رفیع‌تری را برای خود ترسیم کرده‌ایم.